Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

POHOD

Mladina zvesto hrani kraljevo oporoko in Čuva Jugoslavijo!

Letna naročnina znaša Din 40·—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Ropokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1934. Štev. 50 — Leto III. IZHAJA VSAKO SOBOTO

Njegov rojstni dan

Od leta 1918. dalje smo z veseljem in vdanostjo pričakovali vsakoletni 17. december, da smo vsaj ta dan dokazali domovini in tujini, zlasti pa našemu Aleksandru, kako smo Njegovi in kako iskreno želimo, da bi nam ostal ohranjen še dolgo, dolgo vrsto let. Ni nam bil samo kralj, bil nam je mnogo več, s Svojo dostojanstveno rezerviranostjo in ono nedosegljivo, popolnoma človeško ljubeznivostjo, ki jo je kazal ob vsaki priliki preprostemu narodu, nam je postal vsem nepogrešljiv sestavni del celokupnega našega žitja in bitja. Iz naroda je izšel, za narod je živel in delal, za Svoj narod je tudi žrtvoval Svoje življenje. Ni Ga več med nami, in nikdar nas ne bodo gledale več Njegove živahne oči, nikdar se nam ne bodo več smehljale Njegove ustnice, nikdar pa žal tudi ne bo več krotil in strahoval vseh onih, ki so si vedno domišljali, da imajo patent na vodstvo naroda in države, pa jim gre predvsem le za njih lastne osebe in koristi.

Ženeva nam je dala zadoščenje, v Ženevi smo dosegli veliko zmago, Ženeva je likvidirala strahotni dogodek od 9. oktobra 1934! Visoka diplomacija se je že davno odtujila svojim narodom, njeni predstavniki ne hodijo po zemlji, marveč plavajo v nekih višjih, za nas, normalne zemljane nedosegljivih sferah. Naši veliki prijatelji, žal pa tudi naši veliki neprijatelji so zadovoljni z Ženevo, zadovoljna je tudi Madžarska. Čemu ne bi bili zadovoljni mi? Kakšno zadoščenje bi morali dobiti, da bi dobili vsaj mal nadomestek za strašno zgubo, ki smo jo utrpeli z Njegovo smrtjo? Kaj smo pravzaprav pričakovali in mogli pričakovati od Ženeve in Društva narodov, ki že toliko let zaseda v tem lepem mestu miroljubne, nevtralne Švice? Samo utopisti in fantasti so mogli pričakovati kaj drugega kot nekaj lepih govorov, pomilovalnih besed in izrazov ogorčenja nad podlimi zločinci. To smo dosegli, pravici je zadoščeno.

Kdor le malo pozna zgodovino našega naroda, ta bo našel v njej dovolj dokazov, da naš narod ne pozabi krivic in udarcev, da zvesto čuva spomin vsem onim, ki so hoteli seči po njegovi eksistenci in da zna vse te račune likvidirati slej ali prej na način, ki je edino časten in prirojen našemu, po ogromni večini od zapadne kulture še ne dovolj izlizanemu in izmozganemu narodu. Prav gotovo ni nikogar med nami, ki bi smatral, da je Ženeva likvidirala tudi naš račun. Čast našim diplomatom, čast in priznanje zlasti našim zaveznikom iz Male antante in Balkanske zveze. Ženeva je dokazala vsemu svetu, kako trdno in solidno je znala graditi roka padlega Mučenika. Ti naši prijatelji so storili več kot svojo dolžnost, samo njihovi odločnosti se imamo zahvaliti, da se je povspela Ženeva vsaj do moralnega ogorčenja.

Likvidiran je račun diplomacije, ni pa likvidiran račun jugoslovanskega naroda. Kdaj, kje in kako bo ta račun likvidiran, to bo pokazala bodočnost. Naš narod ne pozablja, naš narod ne bo pozabil zlasti smrti Onega, ki je vodil ta narod preko najtežjih žrtev od zmage do zmage, ustvaril iz male predvojne Srbije veliko našo Jugoslavijo in pridobil tej Jugoslaviji s Svojo nepojmljivo požrtvovalnostjo in s Svojo toliko občudovano ženijalnostjo položaj sile, katero je treba hočeš nočeš vpoštevati tudi v Ženevi, preko katere se ne more iti več s par lepimi frazami,

Čast in ponos naroda zahtevata definitivno, resnično likvidiranje marsejskega računa in prav gotovo bo naš narod tudi v tem primeru vedel in znal najti priliko obračuna z vsemi Marsejci.

Čuvajmo Jugoslavijo, ščitimo njen ugled in postopajmo, kot se spodobi potomcem onih, ki so skozi stoletja umirali in trpeli, polagali na žrtvenik svobode svojega naroda truplo za truplom, pa niso obupali. Kosovo je bilo maščevano po stoletjih, maščevan bo tudi Marsej. Mirno in trezno bo naše delo, saj se zavedamo, da so zmagovali v prošlosti in da bodo zmagovali tudi v bodočnosti le mirni, jekleni živci. Te živce imamo, te živce si bomo tudi ohranili in povsem mirno čakali, da pride naš dan, ko bo maščevano tudi ono Kosovo, katero so nam hoteli pripraviti naši zakleti sovražniki 9. oktobra 1934 v Marseju. Svojega namena niso dosegli takrat, svojega namena ne bodo dosegli niti v bodoče, jugoslovanski narod se ne bo dal nikdar več zadržati nikomur.

Slava Tebi, Viteški Kralj Aleksander I. Uedinitelj.

I. C.

Zveza nacionalnih organizacij v kraljevini Jugoslaviji

Članstvo naših glavnih nacionalnih organizacij je že večkrat vidno izrazilo željo, da bi se te organizacije medsebojno povezale za čim jačje in prisrčnejše sodelovanje.

Naša patriotska javnost je simpatično pozdravila vsak skupen nastop nacionalnih organizacij, kar je dokazal zlasti veličastni protestni miting, ki se je vršil v maju 1933 v Beogradu.

V tem razpoloženju so se predsedniki in pooblaščeni predstavniki Narodne odbrane, Udruženja vojnih invalidov, Saveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije, Saveza strelskih družin, Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov, Aerokluba kraljevine Jugoslavije in Udruženja upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov posvetili delu ter s svojimi soglasnimi odločitvami izpolnili željo članstva svojih organizacij.

Dne 8. novembra 1934 se je vršil v svečani dvorani Narodne odbrane prvi sestanek in takrat je bilo načelno sklenjeno, da se osnuje Savez nacionalnih organizacij v kraljevini Jugoslaviji.

Na dveh sledečih sejah od 12. in 14. novembra 1934 so bila izdelana in danes, na dan praznika našega Uedinjenja, že tudi podpisana pravila Saveza, ki bodo te dni predložena pristojnim oblastem v potrditev.

Delo Saveza vodi vrhovni odbor, ki zaseda v prostorih Narodne odbrane v Beogradu.

Na dan 1. decembra 1934 v Beogradu.

Predsednik Saveza: Ilija Ž. Trifunović, predsednik NO.

Zveza nacionalnih organizacij

Kjerkoli in kadarkoli se je pokazala priložnost se je znala naša privatna inicijativa pridružiti vsaki akciji, ki je šla za tem, da se narodu in državi koristi. Še v onih časih, ko je naša osvoboditev in naše uedinjenje izgledalo kot nedosegljive sanje, je znala privatna iniciativa s prebujanjem nacionalne zavesti, z negovanjem visokih rasnih osebin naroda, njegovih idealov in ciljev vzdrževati v narodu živo vizijo njegove lepše jugoslovenske bodočnosti. V težkih in za narod odločilnih časih, ko se je moralo kulturno delovanje zamenjati s smrtnim orožjem, je bila privatna iniciativa ona, na čigar listi čudes in herojstev so zapisana neštevilna imena narodnih delavcev. Ko se je moralo reševati po vojni, lakoti in pomanjkanju uničene in sestradane pokrajine, ko se je moralo trgati od lastnih ust koščck kruha, da bi se dalo drugim, je bila naša privatna iniciativa prva, ki je pritekla na pomoč bednikom. Naš narod je poln vere v samega sebe in v svojem globokem optimizmu, v svojih nagonskih altruističnih pobudah rade volje gledal in podpiral vse akcije posameznih kulturnih, socialnih in narodno-obrambnih organizacij v zavesti, da s svojim delom dviga in krepi nacionalno zajednico. Na tem polju dela ni nikake razlike med Jugosloveni, kakor ni med njim razlike v vprašanjih skupnih državnih in nacionalnih interesov.

Ko iznašamo in podčrtavamo značaj in polet privatne iniciative, še od daleč nismo izčrpali in iznesli vse koristi, katere nam prinaša privatna iniciativa. Te koristi so velike, nedvomljive, zlasti v dnevih, kakor jih danes preživljamo in v časih in prilikah, ki so sedaj nastale. Ta čas in te prilike zahtevajo hitro in odločno grupiranje vseh konstruktivnih nacionalnih moči, koordiniranje vseh akcij privatne iniciative kulturnega, socialnega in narodno-obrambnega karakterja. Potreba te akcije in te koordinacije se čuti že zdavnaj in od časa do časa se je to delo že celo prakticirala, vendar se je pristopilo k definitivnemu organiziranju v času, ki upajmo, ni poslednji.

Stara je že skupna želja vseh naših nacionalnih organizacij, da se druga drugi kolikor mogoče približajo in izdelajo v skupnem organizacijskem forumu skupni načrt skupnega dela, ki naj se nanaša na najaktualnejša vprašanja, ki naj izbere najkrajše poti do skupnega cilja in ki naj uporabi najpovoljnejša in najučinkovitejša sredstva. Ta želja in ta potreba je bila ustvarjena v preteklih dneh v enodušni odločbi odgovornih predstavnikov nacionalnih organizacij in dne 1. decembra je bila osnovana zveza nacionalnih organizacij. V to zvezo so stopile naslednje organizacije: Narodna Odbrana, Udruženje ratnih invalidov, Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije, Zveza streljačkih družin, Udruženje rezervnih oficirjev in ratnikov, Aero-klub kraljevine Jugoslavije in Udruženje penzioniranih oficirjev in vojnih činovnikov. Delovanje tega velikega nacionalno-obrambnega telesa vodi Vrhovno veće saveza nacionalnih organizacija, ki bo delovalo in zasedalo v Narodni Odbrani na temelju pravil, ki so izdelana in proučena do vseh poedinosti. Ta in tako organizirana zveza nacionalnih organizacij je že začela delovati in je brez dvoma, da se bo v kratkem času čutilo njeno delovanje v vseh krajih naše države in na vseh poljih delovanja privatne iniciative.

Pozdravljajoč iz iskrenega srca pojav tega novega velikega organa naše privatne iniciative, izražamo globoko prepričanje, da bo ta organ odgovarjal onim visokim ciljem, katere si je začrtal. Ravno danes je potrebna bolj kakor kedajkoli popolna koordinacija naše privatne iniciative. Izza tragičnega, krvavega marsejskega zločina je potrebno, bolj kakor kdaj, da se vsi strnemo v goste vrste in da tesno povezani ter inspirirani v dobronamernem hotenju in visoko postavljenemu idealu vsi do zadnjega trdno stojimo na obrambi narodnih in državnih interesov. Na ta način bomo največ doprinesli k okrepitvi nacionalne zajednice in istočasno pomogli hotenju poklicnih faktorjev tudi na onih poljih delovanja, ki so privatni inicijativi najlaže dostopna.

Zveza nacionalnih organizacij je velika kulturna in narodno-obrambna pridobitev generacij, ki so bile v poslednjih 20 letih tako težko preizkušene. To so one generacije, ki so za ustvaritev narodnih idealov dale vse svoje brez slehernega strahu pred skoraj nepremostljivimi zaprekami, ki so stalno spremljale njihovo nadčloveško delo. Naše stare generacije stopajo kompaktno, čiste pred svojo vestjo in pred mlajšimi generacijami, ki nastopajo, brez strahu pred besnimi in hinavskimi napadi najrazličnejših narodnih sovražnikov, ki se brez ovinkov poslužujejo celo zločinov. Te naše stare generacije se popolnoma zavedajo odgovornosti in tudi vloge, ki jim v nacionalnemu organizmu pripada.

Naj spremlja sreča delo nove zveze nacionalnih organizacij!

Usodni dnevi v Ženevi

Velika sodba v Ženevi je končana. S tesnobo v srcu je gledala vsa Evropa, kako se bo razvijala usodna razprava, ko bo Jugoslavija zahtevala zadoščenje za svojega velikega vladarja in za napade, ki so uperjeni proti integriteti njenega ozemlja. Na mizi ženevskega sveta so ležali nepobitni dokazi, da je marsejski zločin le kulminacija, vrhunec zločinske akcije, katere edini smoter je bil, omajati temelje Jugoslavije ter vrniti stanje, ki se je zrušilo pred 15 leti pod združenim odporom narodov, ki so stoletja z gnevom prenašali tuje robstvo in so na žrtvenik svobode položili življenje stotisočev svojih najboljših sinov. Madžarski in nemški narod v ranjki dvojni monarhiji sta sama uvidela predpotopnost te politične tvorbe, tega niso mogli razumeti le gotovi krogi v obeh njenih središčih, ki so se zredili od zasužnjene slovanske krvi. Iz teh krogov je izšla politika revizionizma, ki je prešla, odkar se je izkazala ob trdnem obrambnem zidu držav naslednic, združenih v Mali antanti za neizvedljiv političen program, v metode ameriških gangsterjev.

Te gangstrske metode je sedaj sodilo DN. Veliki manevri so bili na delu, da se razpravi odbije ost, oziroma da se jo obrne v nepravo smer. Italijanski delegat Aloisi se je z vso prestižno silo Italije postavil za Madžarsko in skušal razpravo razširiti na vprašanje mednarodnega terorizma vobče, pri čemer bi vprašanje madžarske odgovornosti polagoma zašlo čisto v ozadje. Iz nekih velesil, ki so jim bili prvenstveno pri srcu lastni interesi in ki se boje vsakega najmanjšega vznemirjenja v Evropi, so pa prihajali prijateljski nasveti, da naj se zadeva lepo pokrije.

Tedaj je pa priletel v Ženevo madžarski delegat, se udaril mogočno po prsih rekoč: »Mi smo Madžari, viteška nacija. Kdo dvomi v nas? Zahtevamo, da se o zadevi takoj razpravlja, ker ne sme na vitezih sv. Štefana ležati taka sumnja«. Madžarska oholost je mislila, da bo najbrže navzlic njihovi zahtevi razprava preložena za januar, mogoče so tudi upali, da bodo s pomočjo Italije zabarantali koncesije v Posaarju za koncesije v Ženevi. Toda glej nesreče! Posaarsko vprašanje se je lepo likvidiralo brez spora in ženevski areopag je sprejel madžarsko ponudbo, ko je jugoslovanski zastopnik Jevtić povdaril, da je najiskrenejša želja Jugoslavije, da dobi čimprej tudi svoje zadoščenje. Videč, da se je ta poskus ponesrečil, je posegel madžarski delegat po najobupnejših harlekinadah, ki so Madžare le osmešile v svetu. Njegov edini zagovor je obstajal v tajenju, navesti ni znal nobenih protidokazov za uničujoče jugoslovanske obremenitve, le tajil je in se tolkel na svojo prazno aristokratsko čast. In ko je tudi s tem propadel, je poskušal z zadnjim manevrom s tem, da je obdolžil Jugoslavijo nehumanega postopanja z Madžari, ki se baje brez usmiljenja izganjajo z našega ozemlja. Gospod je pa pozabil, da je tudi v tem primeru Jugoslavija vrnila Madžarski milo za drago, ker je ona prva začela z izgonom jugoslovanskih državljanov.

Ko je izčrpala še to možnost, je stala Madžarska sama in razgaljena pred strogimi sodniki. Za Jugoslavijo je pa stala strnjena Mala antanta in Balkanska zveza, ki je v teh dneh odločitve dala sliko največje solidarnosti. Beneš, Titulescu in Ruždi bej so zastopali jugoslovansko stvar kakor lastno in redko kdaj so kaki zavezniki pokazali tako moralno velikost kakor sedaj srednje evropski in balkanski zavezniki.

Tako je na krivce madžarskega zločina padla obsodba najvišjega mednarodnega sodišča, terorizem je obsojen, ugotovljeno je, da jugoslovanska vlada ni dobila po marsejskem atentatu one pomoči, ki bi jo morala pri razčiščenju atentata in slednjič je ugotovljeno, da zadene na podlagi predloženih dokumentov odgovornost gotove madžarske oblasti. Madžarska vlada mora podvzeti sankcije proti krivcem in mora tudi Društvu narodov sporočiti ukrepe, ki jih je proti njim ukrenila. Revizionizem je obsojen in člani Društva narodov so pozvani, da spoštujejo teritorialno integriteto držav članic. Madžarska je imenoma obsojena in zahteva se od nje, da resno izvrši preiskavo na svojem ozemlju ter o uspehu poroča Društvu narodov, ki bo pazilo na vse, kar bo Madžarska naredila.

Naša država je dobila zadoščenje, ki ga je iskala. S tem je zadeva v Ženevi za nas rešena. Ostane nam edino še, da prelistamo še dalje knjige marsejske tragedije in tudi v tem moramo uspeti.

—s—

Naša latovščina

»Kampanja insinuacij, ki jo je inavgurirala koruptna mentalnost partizanov, perhorescira fundamentalne postulate internacionalne kurtazije in s svojim vehementnim toda odioznim elanom ... itd.«

Latovščino te vrste imamo priliko čitati vsak dan po stolpcih naših listov, slične izbruhe zaljubljenosti v tujo navlako in lažiučenost slišimo iz ust naših politikov in javnih delavcev v skupščini, na shodih, na zasedanju banskega sveta in ako nam da Bog dobro zdravje ter nam ohrani sedanjo preskromno pamet, se bo ta kuga razširila do zadnje podeželske občine. Nastopili bodo v naši banovini — in ne samo v naši! — oni časi, ko se bo naš jezik ločil od laškega samo po končnicah in po različnem pravopisju.

V prošlih letih nam je bil jezik svetinja in le z največjo opreznostjo smo segali v zakladnico grško-latinskega jezika; delali smo to po pameti in smo črpali le tedaj iz tujega vira, ako že v nam sorodnih jezikih nismo mogli najti primernega izraza. Odkar pa se gremo slovenoborce, pa so nekatere izposojenke iz ruščine, češčine, zlasti pa iz srbohrvaščine — slednje je preznačilno za miselnost slovenoborcev — na mah izgubila domovinsko pravico, latinščina in grščina pa sta prišli do takih časti, da so danes članki v časopisju našemu ljudstvu prazen zvok in da se naš preprosti človek obrača od slovenske tiskane besede, ker je ne razume več.

Največji zaščitniki tujščine so slovenoborci. Pri nas ni nikaka tajnost, da »pravi Slovenec« ne hodi v kavarno — to je češka tvorba — ampak v kofehauz, da ne poseda po gostilnah, pač pa zelo rad razdira prazne po oštarijah, da ne čita časopisov, ampak cajtenge, da zanj slika ni slika, ampak p'ld. To je narečje naših najvišjih slovenoborskih veličin in bi to vrsto spakedrank raztegnil lahko v nedogled. Ponosni so na to duhovitost, zdi se jim šegava in tvori enega izmed glavnih znakov te v par gostilnah zaključene družbe.

Druga skupina uničevalcev našega jezika pa je skupina visokoučenih ljudi, ki so tako temeljito šolani, da je globoko pod njihovo častjo, ako bi pisali tako, da bi jih ljudstvo razumelo in jim bilo hvaležno. Toda težava je v tem, da v resnici morda tako malo vedo, da morajo skrivati svoje znanje v izraze, nedostopne onim slojem, za katere pišejo. Tako je naročnik naših knjig in časopisov dvakrat osleparjen: za drag denar ne dobi ničesar in še jezik mu kvarijo lažiučenjaki. To je zaljubljenost v latinščino in grščino, zaradi katere je človek, ki je posečal našo srednjo šolo, za vse večne čase oddaljen in ločen od ljudstva, kakor mašnik, ki mu čita mašo v nekem tujem jeziku, ki ga na vsem svetu nikjer več ne govore. Kaj jaz vem, morda je to potrebno, da kmet ne razume službe božje. V Rimu pravijo, da mora biti tako in če tam to pravijo, je za našega človeka to pribito s kroparskimi žeblji. O jeziku naše znanosti in javnega življenja pa menda ne odločujejo v Rimu, zato mislimo, da ni samo popolnoma nepotrebna ta smešna zaljubljenost v latinsko in grško navlako, marveč prav naravnost škodljiva in hlapčevska.

Prav posebno pa odlikuje slovenoborce lov za onimi besedami, ki dajejo količkaj slutiti, da je njih izvor v naših predelih preko Sotle in Kolpe. Tam bog ne daj iskati kake besede — od bogmejev na meji Otomanov! Že od Prešerna imamo to naročilo in se ga verno držimo, zato bo naš jezik kmalu tako skrpucalo, da se Bog usmili! Ostal nam je samo drugi del naročila: ača, išče, uha, on, ovka, ovec, druge pritikline in temu sledimo tako zvesto, kakor prvemu. Zato čitamo, da nam drugače moder in pameten človek predlaga, naj namesto izraza »podjetje« — ki se menda naslanja na srbsko »preduzeće« —, pišemo prekrasno domačo besedo »polotba«. Oni dan se je nekemu sanjalo o polotbi — čez dva dni smo šli za pogrebom. Tudi od pogrebcev nekaterim ni bilo dobro, ko je nekdo omenil, da priznana katoliška pisateljica priporoča uvedbo besede »naredkarstvo«. To je bila res »polotba« tak strah se nas je polotil!

Najbolj žalostno pa je, da je ta lovska strast obsedla tudi naše znanstvenike. Tako n. pr. piše prof. Koštiál, da sta besedi »bodriti« in »sotrudnik« ruskega izvora in da naj se jih izogiblje, kdor hoče biti pravi Slovenec. Poudarek te ugotovitve je na tem, da je g. prof. Koštiál objavil to svarilo v klerikalni »Mladiki«. Mislimo, da je s tem dovolj poudarjen poziv: Ven ž njima!

Nič drugega ni treba našemu jeziku, kakor da iztrebimo iž njega vse slovanske besede, zlasti one, ki so povsod vdomačene zaradi svoje jasno označene predstavotvornosti. Kakor da je izraz »sotrudnik« tuj našemu ušesu, kakor da ni v skladu z načinom našega besedotvorstva in kakor, da mi ne poznamo soseda, sodobnika, součenca, in celo kopico drugih.

H koncu še opazko: Oni dan mi je pod pero prišla beseda »voda«. Prestrašen sem se ustavil, saj je to vendar češka, ruska in celo srbohrvatska beseda! Tri dni nisem vedel, ne kod ne kam. Pa me je otel Pleteršnik, ki pravi, da je »voda« slovanska beseda. Tudi izraza »bodriti« in »sotrudnik« sta notri, čeprav opazka iz ruščine. Rojaki, ne bodimo vendar slovenoborci ali — s starim izrazom — šalobarde!

---

samo, da resumiram v par besedah misli, ki sem jih v tem svojem skromnem poročilu podal.

Omladina NO je zaslužila in vživa največjo pozornost Oblastnega odbora v Ljubljani. Ona sedaj še ne, toda po skupnih naših naporih bo prav gotovo in v doglednem času predstavljala edinstveno omladinstvo — socialno — nacionalno organizacijo, ki se bo opirala predvsem na kmetsko mladino, ki ne bo zanemarila socialnih problemov današnje dobe in ki bo imela odlično intelektualno vodstvo. Ta Omladina, ki bo šla skozi naše organizacije, bo vedno skupno znala na vsakem polju čuvati interese nacije in države. Vi vsi, bratje, ki danes zastopate tukaj zunanje organizacije, se zavedajte vaših težkih dolžnosti in lepih nalog. Zavedajte se, da je prospeh vsake organizacije le v brezhibnem disciplinaranem članstvu in v idealnem vodstvu. Vi bodite idealni vodje sekcij in mi bomo disciplinirani člani, ki bomo vedno znali izvršiti svojo dolžnost.

(Nadaljevanje prihodnjič).

*

Od kraljevskega namestnika gospoda dr. Stankovića smo prejeli naslednjo zahvalo:

Gospodu Bojanu Šantlu, starešini Omladine NO, Ljubljana.

Kraljevski namestnik g. dr. Stanković je prejel brzojavko, v kateri ste ga v svojem imenu in v imenu nacionalne Omladine Dravske banovine blagovolili pozdraviti. Prosim Vas, spoštovani gospod, da izvolite obenem s svojimi tovariši sprejeti iskreno zahvalo gospoda kraljevskega namestnika.

Z odličnim spoštovanjem

Šef kabineta:
(podpis)

Od glavnega starešine Omladine Narodne Odbrane smo prejeli naslednjo brzojavno zahvalo, za našo pozdravno brzojavko:

Sa osobitom radošću pozdravljam starešinstvo in svu braću Omladine izvraćajući im zavet vernosti — čuvajmo Jugoslavijo!

Glavni starešina Bjelić.

Ne kupujte v tujini, kar se dobi doma!

Obrtniški sejem

Okrožni odbor združenja obrtnikov v Ljubljani je priredil na Mestnem trgu svoj obrtniški sejem, da pokaže sadove svojega dela in sposobnost dela svojih članov-obrtnikov. Mogoče še nobena razstava razen velemejemske, ki je bila prirejena za širše občinstvo, ni zaslužila tolike pažnje, kot prav obrtniški sejem. Pažnje zato, ker je danes bolj kot kdaj poprej vsakemu jasno, da je naloga vsakega posameznika in vseh korporacij, da z vsemi silami podpirajo in pospešujejo domačo proizvodnjo. Izdelki, ki so bili na tem obrtniškem sejmu razstavljeni, pričajo, da se naši obrtniki v polni meri zavedajo svoje dolžnosti, kljub težkim gospodarskim prilikam, ki so prizadele prav obrtnikom najhujši udarec.

Na razstavi smo imeli priliko videti vse mogoče izdelke, za katere nismo imeli pojma, da se izdelujejo doma, in to v kvaliteti, ki za tujo prav nič ne zaostaja. V pritličju smo si ogledali lepe mizarske izdelke mladega mojstra **Franca Müllerja** z Rimske ceste, ki je menda od vseh mizarjev-razstavljalcev z uspehom najzadovoljnejši. Za njegove kredence je vladalo ves čas sejma največje zanimanje. Prav lepi so tudi izdelki mizarjev **Avgusta Černeta** in **Kurnika Josipa**, ki imata svoje delavnice v Zg. Šiški. Naš znan kolar, **Fajfar Matej**, je razstavil smučke in sanke, izdelek, ki ga lahko postavimo v isto vrsto z inozemskimi. Buffet v pritličju je uredila tvrdka Javornik.

V prvem nadstropju smo mogli videti vzorno tapetniško delo mojstra **Sajovica Franca**, Stari trg 9. Mlad podjetnik, a vzorni izdelki. **Figar Ivan**, pilar, Vošnjakova ulica, je razstavil lepo kolekcijo pil vseh velikosti in oblik, ki pridejo vpoštev za slehernega obrtnika. Izdelek je lep in precizen, po svoji solidnosti ne zaostaja prav nič za inozemskimi. Zanimanje vzbujajo izdelki ključavničarskega mojstra **Andreja Dobrovoljca** iz Vrhnike, ki je razstavil priprave za stiskanje plomb in slične predmete. Naša renomirana tovarna koles, **Batjel Franc — Tribuna**, se je zopet postavila z lepo vrsto koles in otroških vozičkov domačega izdelka. Kroje vseh vrst razstavlja **Rozman Pavlina**, damsko krojaštvo, Dvorni trg 3. Zelo lepe predmete iz oniksa, novost na našem trgu, izdeluje prav okusno kamnoseški mojster **Vodnik Alojzij**. Tvrdka **Hann F.**, Sv. Petra c. 13, razstavlja svoje parfume in slično, vse samo res **domače izdelke**, celo stekleničice za parfume itd. Zelo zanimiv oddelek tvori razstava čipk tvrdke **Dolinar** s Poljan nad Škofjo Loko. Razstavljene čipke so prav okusen izdelek domače obrti.

Nekaj novega je pri nas izdelovanje okvirjev, ki so bili doslej večinoma predmet uvoza. To obrt je uvedel **Obersnel Pavel**, Celovška c. 78. **Miškec Mirko**, umetni brusač stekla, je razstavil prav lepo izbrušena zrcala. Slikarski mojster **Špeletič Albert**, je pokazal mnogo spretnosti, mladi mojster bo staro in renomirano podjetje gotovo še povzdignil. Njegov sosed je **Pristov & Bricelj**, znano črkoslikarsko podjetje. Zelo lepe vezenine je razstavila tvrdka **Julijana** iz Gosposke ulice. Izdelki te tvrdke, ki se je v kratkem času zelo povzdignila, so vzbujali veliko pozornost, kar pričajo tudi številna naročila. Modeli so izdelani okusno, po načrtih in prav nič ne zaostajajo za modeli, ki jih naše večje modne tvrdke uvažajo na žalost iz inozemstva. Vezenine so delane izključno le na domačem platnu, ki je odlične kvalitete. Omenimo naj tvrdko **Horvat** z Jesenic, ki izdeluje spominke in otroške igrače iz lesa ter slične predmete, vse po okusnih načrtih.

Od čevljarjev naj omenimo **Zalokarja Alojza**, Mestni trg 19, ki prednjači s svojimi solidnimi izdelki. Zanimivi so lasničarski izdelki tvrdke **Podkrajšek**. Končno naj omenimo slovitega izdelovalci kranjskih klobas **Miroslava Urbasa**, Slomškova ulica 13.

Ta razstava je torej pokazala, da je naša obrt na taki višini, da more konkurirati prav uspešno z inozemsko. Konkurenca bo pa uspešna le, če se bodo tudi odjemalci zavedali, da so domači izdelki solidnejši in boljši od vsakega tujega proizvoda in če bodo domači obrtniki tudi v naprej tako pazili na kvaliteto svojih proizvodov. Vse, kar je bilo razstavljeno, pa naj bodo to čevlji ali pile ali karkoli že, vse je bilo tako lepo in solidno izdelano, da zasluži našo pohvalo. Pričakujemo od Združenja obrtnikov, da bo tako razstavo priredilo še večkrat, da bo na ta način uspešno propagiralo rabo domačega blaga. Zdi se nam, da je kljub vsemu bilo premalo povdarjeno, da so vsi izdelki 100% domač proizvod.

V okviru te razstave je bila v tretjem nadstropju tudi umetna obrtna razstava, ki jo je aranžiral g. **Karlovšek**, največji del razstavljenih predmetov pa je dal na razpolago naš znani zbiratelj starin g. **Sadnikar** iz Kamnika. Pri ogledu tega oddelka se nam je nehote vrinila misel, kaj je z našim umetno-obrtnim muzejem. Različni privatniki in korporacije imajo zbranega zelo mnogo materiala, vsekakor toliko, da bi zadostovalo za ustanovitev umetno-obrtnega muzeja.

Razstavni prostori so bili izbrani prav srečno. Kot smo informirani, se je za te prostore zanimala židovska firma Kastner in Ochler, da bi jih preuredila v trgovsko hišo. Ta nevarnost je za enkrat odstranjena, zato bi moglo Združenje obrtnikov misliti mogoče na stalno obrtniško razstavo, ki je vsekakor potrebna, morda kar v teh prostorih.

Obrtniški sejem je dokazal, da so naši obrtniki zaslužili vsestransko pozornost, vsekakor pa večji obisk. Razstavo je namreč obiskalo nekaj manj kot desettisoč obiskovalcev.

B. Š.

POZOR!

Naročila podjetij za voščila v novoletni številki »Pohoda« se sprejemajo do 24. decembra. — Cena po velikosti prostora od Din 30·— dalje.

Uprava »Pohoda«.

Zahtevajte in kupujte domače blago, ker s tem podpirate domače gospodarstvo!

Naročniki!

Uprava »Pohoda« tem potom poslednjič poziva vse, ki še niso poravnali naročnine za l. 1933. in 1934., da to nemudoma izvrše. Ne moremo razumeti brezbrižnosti onih, ki list v redu sprejemajo vse leto in še več, pri tem pa ne najdejo niti toliko časa, da bi poravnali naročnino. — Zavedajte se, da živi naš list od naročnine. Apeliramo torej ponovno na vse zamudnike, da naročnino takoj poravnajo, sicer bomo primorani z novim letom ustaviti dostavljanje »Pohoda«. To je najmanj, kar lahko zahtevamo. Uprava.

Kupujte samo pri domačem dobavitelju, **ker s tem pobijate brezposelnost!**

A. Makarovič:

Odkod ime Maribor?

Maribor zavzema med našimi imeni neko posebno stališče. Ostala nemška imena na našem ozemlju imajo skoraj vsa slovensko podlago in kar je še več, to podlago naši zgodovinarji priznavajo. Pri Mariboru pa trdijo, da je njegovo ime nastalo od imena gradu Marburg, ki ima — bog vedi čemu! — samo nemško ime! Vsi nemški gradovi pa se imenujejo **po kraju**, kjer so sezidani. Ta kraj pa, kot izgleda ni čakal Nemca, ampak je bil prej naseljen. Gozd je tam (na Piramidi) krčil Slovenec (Krčevina!) obdelal zemljo in jo utrdil. Od imena naseljenca tam zgoraj je dobil kraj ime »Maribor«, ki ga je vzel tudi priseljeni tujec za svoj grad, ki ga je na nek način dobil od prejšnjega lastnika. Našim učenjakom se pa zdi Marburg strašno jasno originalno, nemško, Maribor pa umetno, lažnjivo ime. Dr. Ilešič se je požuril, da pokaže dvomljivo vrednost našega imena. Istočasno je zavrgel tudi Ljutomer kot pristno ime, kar pa je preveč **smešno**, ker je treba le pogledati na karto v okolico Ljutomera, da nam postane jasno takoj, da je ime kraja slovensko in od **lastnega imena**, ki se je pa mogoče nekdaj malo drugače glasilo, brez **j** ali kaj **podobnega**. Prav tako ni nobene upravičenosti zanikati Maribor kot slov. ime od **osebnega** imena. Če tako ime gu. I. ni znano, to nič ne de. Stari Slovani niso imeli matičnih knjig in vsi se tudi niso mogli omeniti v nemških listinah! Ne samo kraj, kjer je stal stari grad, ampak tudi vsa okolica je izpolnjena slov. naselbina, saj smo skoraj v centru tedanjega našega ozemlja. Naselbina pa je prastara in vsa imena okolice, so naša; nekaj jih je tudi po **osebnih imenih!** Slovenci nasledijo takoj Rimljane (so seveda že prej tam) in spomin nanje je n. pr. **Poštela**, ki je na vsak način slovensko ime, po rimskem kar je bedasto vendar verjeti, da bi šele **nemški** naseljenci (na Pohorju!) predali našim ljudem to ime, ki sami še danes za ta kraj nimajo niti **nemčurskega imena!** »Bur—stelle« je fantazija. Rimsko ime je bilo mogoče Posta — Postilla (mogoče tudi slovenska **»postaja«** kot Postojna — Postumia, ali pa je naše imevanje od Castelum. S tem v zvezi je »rimsko mesto«, ki se je »pogreznilo« (glej Schlosserja: D. Doštela).

»Marchburg« naj bi pomenil »grad na meji«; ker se to ni dalo dokazati, so iztisnili nekega mejnega grofa, katerega last bi bil ta grad (zakaj se vsi gradovi mejnega grofa ne imenujejo tako?) Vse to je na zelo šibkih nogah, da so Nemci poizkusili narediti raje iz Maribora staro **rimsko** naselbino **»Medarija«** (iz Pavla Dijakona), ker jim je ta dišala po **meji** kot n. pr. Mediolanum (Milan)! Žal pa tista Medarija ni stala tukaj, ampak je to Medana na Goriškem. Schlosser zavrača te bajke, sam pa tudi verjame v rimsko mesto in navaja Carla Mayerja (ne zamenjati s Karlom Mayem), ki mu je ime mesta od rimskega tabora kohorte **»Mariana«**. Od »Mariana« je torej Mar-burg! Če je Cilli Celeja, Pettau Petovia, zakaj bi ne bil Marburg »Mariana«! Žal, da manjka vmes — **naše ime**, ker smo pred Nemci tukaj! Krčevina (krčiti!), Melje (mleti!), Pobrežje, Kamnica govorijo to jasno.

Ob vznožju Pohorja imamo **Radvanje** in **Razvanje** po osebnih imenih: Radovan in Razovan. Imena z Rad štejemo med najstarejša slovanska imena. Radgona je (vas!) **Radegovna** = **Radehostova** (vas) slovanskega božanstva, ki pomeni **stvarnika** (ki mnogo rodi), **Radohova vas** je prav tako Radohostova vas, isto velja o **Raduhi** itd. (Mogoče, da je Radvanje naselbina **kultur**, ker je gotovo v zvezi s Poštelo!)

Betnava je nejasno ime, ki je pa lahko tudi od osebnega imena. Limbuš je od ženskega mitičnega imena Libuša kot goriška Tribuša! Zopet prastaro osebno ime!

Razlaga imena Maribor zanima tudi domačine. Takšen poizkus nam sporoča Schlosser: Mar-burg = Mara-burg! Grad grofice **Mare!** Dovolj jasen kažipot za nas, če ljudje mislijo **na osebno ime!**

Dr. Ilešič piše, da je Maribor prerod od Marburga po modelu Branibor — Brandenburg. Pa kakor Bran- ni Brand (**požar**), **tako** tudi bor ni grad (Burg)! Branibor je osebno **ime**, kot Hotebor in sto drugih. Nedaleč imamo **Samobor!**

Mar srečamo v eni najstarejših naših imen Marana (Marjana, Marzana = Morana) — boginji zimske narave. Tema je mr(j)! Od-tod je mir (dr. Tuma) ali mur (Žunković), ki pomeni ne samo raztreseno kamenje in razvaline (n. pr. mirje, dr. Tuma) in prod (n. pr. Mura = Mora, Žunković), ampak prvotno vsaka zdrobljena, zmrvljena **(mr!)** snov. Tu je razlaga za sem. osnovo mrljljubljena, Marjamu = Mirjam, Marija. Istega značenja so »mir« in »mar« v slov. lastnih imenih (Hotimir = Kotimar, Kotmara vas[1]). Drobiti je »sejati« = ljubiti (razlaga pri filozofih)! Zato je tudi **mar-** = meja, to je nekaj, kar deli — drobi. V tem pomenu jo poznamo Slovani prav tako kot germani. (Gl. Žunković!)

Za slovensko ime »Mar(i)bor« se je mogoče trudil, da bi mu pridobil med Slovenci več spoštovanja Stanko **Vraz**. Drju Ilešiču pa se zdi, da je ime »prevedel« sam Vraz! Takratni Slovenci so ga presneto nerodno, čeprav navdušeno raztolmačili: »Mar-i-bor«! Tako duhovit je tudi Schlosser: »Sorge—Kampf«! Tega Vraz ne bi bil zmožen: »prevesti« tako točno in lepo, kot imamo Maribor še danes ohranjen! Tudi on je mislil na mar = Sorge, ker je pisal prej Marbor! Tisti i med »mar« in »bor« niso naši rodoljubi razumeli in ž njimi ne Vraz, pa so si znali pomagati in so naredili svoj slavni »Mar-i-bor«! Rajši bi imeli »Marbor«, ker se jim je po Marburgu zdelo tudi bolj pristno, pa je že bil **i tukaj!** Ljudska etimologija nam tudi potrjuje **Mari**bor, ker iz Mar-burga ne bi mogli čuti »Mare«, tudi iz »Marbora« ne, Vraz je mislil mogoče na ljubljene Habsburžane — na njih pradeda Marboda, ali je pa hotel po takratni modi razumeti, razložiti ime in Mari-bor se ni dal kar tako! Živel torej praded mariborčanov — Maribor!

Kaj je njegovo ime pomenilo, to je težko reči! Najbrže tiči v imenu zveza z gradom iz **kamenja** (mr!)

Bodisi kakorkoli, ime je naše in ne pustimo z njim nobenemu špekulirati. Dr. Ilešič, ki hoče narediti svojega ljubljenca Vraza večjega kot je in važnejšega tudi v slovenskem svetu — naj si za take stvari izbere drugo polje, kjer ne bo žalilo našega ponosa! Pred narodom, ki je star tisočletja, so Vrazi brez pomena! Vrazu vsa čast, jezijo nas kratkovidni in nediplomatični znanstveniki.

[1] Na Krasu je ostalo ime za hudiča: hudimaš!

Naša mladina!

Naša mladina! Koliko se o njej piše in govori, kuje se jo neprestano v nebo kot bodočnost naroda in države, toda kdo se pravzaprav briga za njo? Ogromno jih je, ki se posvečajo tej naši mladini, žal ni mogoče reči, da bi bila skrb vseh teh čeprav dobrohotnih ljubiteljev mladine tudi plodonosna in koristna. Česa je treba naši mladini? Vzgoje v običajnem smislu besede ima že drugje dovolj. Doma v krogu svoje družine, zlasti s strani skrbnih staršev dobiva prve svoje oblike, ki jih skuša spopolniti šola. Ali in koliko dosega naša šola svoj glavni namen, o tem je težko govoriti. Ne bi hoteli delati krivice veliki večini naših vzgojiteljev, ki dajo mladini vse, kar imajo, pa seveda ne morejo dati vsega, kar je mladini potrebno.

Vzemimo podeželskega učitelja. Raztrgan na vse konce in kraje, komandiran v vse mogoče simpatične in nesimpatične organizacije, se izčrpava noč in dan v težkem delu v šoli in izven nje, nima pa nad seboj samo predpisane uradne kontrole, marveč še mnogo hujšo, mnogokrat žal ogabno kontrolo raznih lokalnih faktorjev. Če dela res nacionalno, se zameri onemu krogu ljudi, ki si žele še danes imeti učiteljstvo v svojih rokah, da bi ga lahko izrabljali v svoje posebne, prav gotovo ne nacionalne svrhe. Poleg tega mora računati ubogi učitelj z raznimi krajevno uglednimi osebami. Gorje mu, če se jim zameri. Naenkrat je ovajan na levo in desno, opisan kot najslabši subverzivni element, ki ga je treba ali vreči iz državne službe ali pa vsaj prestaviti v kak kraj na koncu sveta. Prav vsi, učitelji in profesorji, pa so pritiskani k tlom po današnjem učnem načrtu, ki ga morajo absolvirati, čeprav ne absorbira samo vseh sil učeče se mladine, marveč tudi njih lastne moči. In če morajo vršiti pouk še v učilnicah, ki so premajhne in vsled tega nezdrave, potem se velikemu delu naših učiteljskih moči ne sme delati nobenih očitkov.

Še nikdar se ni zadovoljila mladina samo s tem, kar ji dajeta dom in šola, vedno je hotela dobivati pouka in iniciativne pobude tudi izven doma in šole stoječih krogov. Nagon jo žene v razne organizacije, temu nagonu je treba ustrezati do skrajne dopustne meje, pri tem pa ustvarjati mladini možnost čim širše samouprave in samoizobrazbe v teh organizacijah, naj bodo to potem samostojne mladinske organizacije ali pa le mladinski odseki splošnih organizacij.

Narodna Odbrana je posvetila že v prvih dneh svojega obstoja največjo pažnjo mladini. Seveda je bila ta pažnja v letih 1908—1914 usmerjena le za krvavo borbo, torej mnogo bolj enostavna. Ne samo vsled tega, ker je lebdel vsakemu Srbu pred očmi le cilj osvobojenja izpod tujega jarma, marveč tudi vsled tega, ker je šla takrat mladina sama od sebe preko vseh ovir. Zapuščala je domove in šole in uhajala med četnike in v redno vojsko. Ni bilo sile, ki bi bila zadržala mladega Srba, da bi bil ostal doma, če je bil telesno sposoben, da je nosil puško. Povojne razmere so povsem druge in mnogo bolj komplicirane. Mladina je izpostavljena vplivom z desne in leve, ona je vsled svoje dovzetnosti in prilagodljivosti tudi dostopna takim vplivom, ki so tembolj mamljivi, čimbolj izgledajo revolucionarni in tajinstveni. Nacionalno delo pa ni in ne more biti nikdar revolucionarno, če se naj vrši v mejah in na terenu lastne nacionalne države, nacionalno delo tudi ni in ne more biti v tem primeru posebno tajinstveno, saj se mora raztezati na vsa področja narodnega izživljanja in mora biti do skrajnosti agilno in dosledno, če naj rodi uspehe. V svojem jedru je mladina vedno dobra, dolžnost starejše generacije je, da zagrabi to dobro jedro in ustvari mladini ono duševno obeležje, v katerem bodo mogle iz tega po naravi dobrega jedra pognati zdrave kali. Čuvanje teh kali dotlej, da postanejo sposobne samostojnega življenja, to je naloga starejše generacije, ki je lahko pomirjena, čim je izvršila to svojo dolžnost. Tako pripravljena mladina bo trdna in ne bo več dostopna pogubnim vplivom subverzivnih zapeljivcev, ona sama bo ščitila sebe kot celoto, ona sama bo ali ozdravljala slabotne svoje člane ali pa izločevala neozdravljivo bolne.

Omladina Narodne Odbrane! Težka je bila tvoja pot v teh tako razrvanih časih, mnogo je bilo poskusov zanesti razdor v tvoje vrste in dvome v tvoja srca, pa si kljub temu zmagala! Tvoja duša je prežeta z jugoslovanskim nacionalizmom, v tebe polagamo mi starejši Odbranaši vse svoje upanje in to brez skrbi, ker vemo, da boš sposobna nadaljevati delo NO in da boš vredna naslednica onih, ki so ustvarjali NO in umirali pod njenim praporom za krst častni in slobodu zlatnu.

Zdravo ONO! I. C.

Naloge naše srednješolske mladine

Srednješolska mladina je element, ki predstavlja v vsakem narodu najdragocenejšo vrednost, ker ima najmočnejši vpliv na nacionalno in prosvetno življenje vse omladine. Srednješolska mladina pa mora biti tudi najaktivnejša, da bo vedno sposobna, ko bo dozorela, realizirati želje in vzvišene cilje naroda.

Mladina živi za bodočnost. Če hočemo, da bo bodočnost naša, moramo mladino pripraviti in izobraziti moralno in intelektualno za njene naloge in cilje. Pripraviti jo moramo, da bo šla strumno preko vseh zaprek in mimo ovinkov, po najbližji poti do cilja.

Zato mora biti naloga srednješolcev, včlanjenih v NO, da ne gledajo na svet brez pozornosti in da ne razmotrivajo fraze dnevnega časopisa brez primerne kritike, temveč, da se sami žrtvujejo in nacionalne ter socialne probleme sami konkretno rešujejo, kolikor je to seveda v njihovi moči. Srednješolska mladina mora pogledati nekoliko tudi v gospodarska vprašanja. Naj se bavi s problemom načrtnega gospodarstva, hiperprodukcije in njenih posledic, ki jih mora nositi naš brezposelni delavec.

Naloga srednješolske mladine je, da se zanima tudi za kmetska vprašanja. Danes rabimo besedo kmet zelo pogosto v pomenu manjvrednosti. Posebno rada se posluži te besede naša inteligenca: »Si zarukan kot kmet«, ali »Si zarukan kot pauer«. Takih in podobnih cvetk je med našimi inteligenti mnogo, čeprav isti ljudje prav radi deklamirajo o kmetu čisto drugače: »Mi smo kmetskega rodu, kmetiška mati me je rodila, pod slamnato streho sem se naučil govoriti, moliti, ali ob tej cesti sem pasel krave.« In poklicni narodni voditelji na shodu kriče: »Kmet, ti si steber države in ker si steber države, moraš imeti tudi prvo besedo; če pogineš ti, poginemo tudi mi«. Le o tem so si torej edini, da kmeta čimbolj izkoristijo. Zato je naloga inteligenčne mladine, da dobro prouči, kdo in kaj je kmet. Za pojmovanje kmetskega življenja je važno dejstvo, da je podlaga temu življenju kmetsko gospodarstvo. Kmet je čisto prirodni delavec, na svoji zemlji je svoj gospod. Danes je kmetsko gospodarstvo težko prizadeto in zato mu moramo vsi pristopiti na pomoč predvsem tako, da ne bo slepo orodje političarjev ter suženjski in izkoriščevalni element civiliziranih slojev.

Poleg vseh teh nalog pa mora srednješolska mladina primerno skrbeti za nacionalno življenje. Biti mora sama dovolj zavedna in širiti zavest povsod, kjer se bo pozneje javno udejstvovala.

M. V.

Banovinski svet Omladine NO v Ljubljani

Komisar Banovinskega starešinstva, je sklical dne 2. decembra t. l. delegate vseh sekcij Omladine NO v Dravski banovini, da bi vspostavili normalno stanje v omladinskem odseku, ki je bilo kakor je znano, porušeno z izključitvijo štirih članov Banovinskega odbora iz NO. Banovinskega sveta so se vsi delegati tudi udeležili, bilo je skupno preko 30 navzočih. Poleg Omladincev naj omenimo navzočnost predsednika Oblastnega odbora brata dr. Josipa Cepudra, člana Oblastnega odbora br. Mateliča, Kobenterja, Brnčića, banovinskega čelnika viteških sekcij NO brata Kokolja, okrožnega komandanta viteških sekcij NO brata Lipnika, celokupnega, od komisarja imenovanega Banovinskega starešinstva itd.

Svet je otvoril brat dr. Josip Cepuder z lepim nagovorom, ki ga prinašamo na drugem mestu. Po svojem nagovoru je komisar Banovinskega starešinstva brat dr. Josip Cepuder predal vodstvo sveta bratu Bojanu Šantelu, ki je najprej predlagal, da svet pošlje naslednje pozdravne brzojavke:

Nj. Vel. kralj Peter II., Beograd.

Nacionalna omladina Dravske banovine, zbrana po svojih delegatih na skupščini v Ljubljani, pošilja Vašemu Kraljevskemu Veličanstvu zagotovilo popolne vdanosti in zvestobe z vzklikom:

Zdravo naš mladi kralj!

Dr. Radenko Stanković, kraljevski namestnik, Beograd.

Nacionalna omladina Dravske banovine, zbrana na skupščini v Ljubljani, pošilja svojemu pokrovitelju in podporniku udane pozdrave in Vas prosi, da zagotovite njeno popolno vdanost kraljevskemu namestniku.

Ilija Ž. Trifunović, predsednik Narodne Odbrane, Beograd.

Skupščina Omladine NO ljubljanske oblasti pozdravlja svojega voditelja, z zagotovilom neomajne zvestobe idejam in tradicijam Narodne Odbrane.

Uroš Bjelić, glavni starešina ONO, Beograd, Pašićeva 6.

Omladina NO ljubljanske oblasti pošilja svojemu glavnemu starešini pozdrave v želji, da se bo čimprej lahko odzvala klicu na skupno borbeno delo.

Nato je predal besedo bratu Borisu Sancinu, kot zastopniku Glavnega starešinstva Omladine NO. Brat Sancin je v kratkem idejnem nagovoru pozdravil skupščino. Nato je brat Šantel podal daljše poslovno poročilo od 17. avgusta do 2. decembra, ter je podal ves historiat dogodkov v Omladini NO, ki so dovedli do tega, da je bil vspostavljen komisariat. Nadalje je podal pregled delovanja vseh sekcij ter ugotovil, da so vse sekcije, oziroma njihova vodstva dobro razumela svojo dolžnost. Svoje poročilo je zaključil z naslednjimi besedami:

Dragi bratje!

Če sem vam sedaj pokazal, kaj predstavlja danes Omladinski odsek NO v Dravski banovini, oziroma kakšen je, mislim, da bi bila temvečja moja dolžnost in naloga, da vam v par besedah pojasnim, kaj bi Omladina NO pravzaprav morala predstavljati. Kako naj to doseže. O tem bo govora danes popoldne.

Predvsem se moramo vprašati, kaj naj bo Omladinski odsek NO. Omladinski odsek NO naj bo centralna organizacija Omladine, ki nacionalno misli in socialno čuti, ki se ne udejstvuje v dnevnopolitičnem življenju in nesimpatičnih političnih borbah, ki pa vendar smatra za svojo dolžnost, da na kakršenkoli način doprinese tudi svoj delež k ozdravljenju nemogočih nacionalnih in socialnih ter političnih prilik v naši državi. Če hoče biti ONO centralna organizacija, mora predstavljati ona zastopstvo velike večine pozitivnega Omladinskega nacionalnega elementa. To moremo doseči na dva načina. Prvi in enostavnejši je, da zberemo v svoje vrste v glavnem le najboljše činitelje omladinskega življenja ter tako efektno vplivamo na ostale omladinske organizacije. Zbiranje velikih množic mladine v naše vrste in temu sledeča ustanavljanje velikega števila novih omladinskih organizacij bi bil drugi način posplošenja našega gibanja. Kateri način si bomo izbrali, to je odvisno od krajevnih in političnih razmer.

Iz naših organizacij se morajo izkristalizirati predvsem trije tipi sekcije. Ker smatramo, da je nacionalno gibanje utemeljeno v narodu in torej da mora biti narod prava podlaga za nacionalno organizacijo, moramo ustvariti predvsem sekcije, v katerih se bo naša kmetska mladina izobraževala in vzgajala. To naj bodo sekcije, ki bodo gojile večerne tečaje za izobraževanje v strokovni in politični smeri. To naj bodo organizacije, ki naj zajamejo čim širši krog članstva ter na ta način vplivajo na čim večji okoliš. Kmetske omladinske sekcije morajo pri nas uživati največjo pozornost in največjo podporo.

Mi vežemo naše nacionalno prepričanje na gotove socialne ideje. Ni to mogoče stvar mode, to je imperativna zahteva današnjega časa. Težke socialne prilike izbruhnejo na dan predvsem v naših delavskih središčih in zaradi tega moramo imeti v naših delavskih revirjih svoje organizacije, kjer bomo gojili prvenstveno duh naše socialne teze. Ustanavljajmo izrazito delavske organizacije in priklenimo delavstvo k nacionalni ideji, ter ga pritegnemo v naše vrste.

Vsem nam je jasno, da se vršijo danes borbe med svetovnimi nazori ne samo na političnem polju, ampak tudi v silno veliki meri med intelektualci. Danes ne pomeni organizacija, ki nima intelektualnih sil, ničesar. Proti modernemu orožju današnje dobe, proti tisku, se moramo boriti z istimi sredstvi. Naloga omladinskih NO, ki zbirajo v svoje vrste prvenstveno šolsko mladino in akademike je, da vzposabljajo svoje članstvo za to in tako borbo. Torej: v krajih, kjer obstoje srednje in meščanske šole, ustanavljajmo omladinske odseke, katerih članstvo bo najbolj sposobno, ne bom rekel po šolski kvalifikaciji, temveč po svoji intelektualni kvalifikaciji. To članstvo, ki bo šlo skozi naše organizacije, ki bo razumelo pomen samovzgoje, ki bo pokazalo ob primerni pozornosti svojega vodstva najboljši smisel za disciplino, to članstvo bo najboljše jamstvo, da NO ne bo zaostajala po kvaliteti svojih moči za drugimi organizacijami, temveč da bo prednjačila s svojo intelektualno elito.

Bratje! Ne morem naprej razpravljati o namenih naše organizacije, o načinu njenega delovanja ter o pomenu tega delovanja. Dovolite mi

Dr. Pet. Šorli:

Rojstni dan blagopokojnega kralja Aleksandra I.

In memoriam!

Govor ob 30dnevnici njegove smrti, dne 9. novembra t. l. (I. drž. realna gimnazija v Ljubljani).

Dragi učenci! Sveta Cerkev je določila, naj bo posvečen dan 2. novembra in cel mesec november spominu mrtvih. Verniki so se v vseh časih radi odzvali povabilu Cerkve ter se na dan vseh mrtvih in skozi celi mesec november radi spominjali onih, ki so se ločili od nas.

Letošnji mesec mrtvih je za nas še posebno žalosten. Črne zastave vihrajo še vedno na naših poslopjih, še nam done v ušesih glasovi zvonov, ki so pred mesecem dni oznanjali, da se zapira na Oplencu grob za največjim sinom Jugoslavije. Nebroj vencev, zlatih in srebrnih, preprostih in dragocenih, velikih in malih pokriva to gomilo; daleč okoli cerkve vise, ker ni prostora v grobnici, ne v cerkvi sami. Dokaz naše ljubezni in našega spoštovanja do velikega pokojnika, ki leži v tem grobu, so ti venci, spleteni po večini iz zelenja in rož, ki so rastle v zemlji naše ljubljene domovine. Na grobu samem stoji lepa, velika, lepo izdelana žara, napolnjena s prstjo iz vseh srezov naše banovine, torej prst iz one zemlje, ki je bila velikemu pokojniku posebno ob srcu, na katero je tako rad zahajal, za katero je posebno skrbel, ker ravno Slovenija ni bila nikdar prej deležna dobrot lastne državnosti, ampak skozi stoletja je bila pastorka, izročena tujim ljudem v roke.

Kak lep pomen ima ta žara, polna one zemlje, ki je bila Slovencem vedno draga in sveta, ki so jo obdelovali s svojimi žulji, ki so jo namakali s svojim potom in branili s svojo srčno krvjo proti vsakemu sovražniku! Žara stoji na kraljevem grobu, to pomeni: Kar imamo najlepšega, najljubšega, Ti poklanjamo; pri tej zemlji, ki si jo Ti, o kralj, osvobodil, Ti prisegamo, da bomo z veseljem prenašali tudi največje žrtve za ustvaritev večnih idealov našega naroda v svobodni, močni narodni državi.

Tisoče njegovih junakov je pokosila grozna vojska, v svobodni zemlji spe nevzdramno spanje, tudi on, njih voditelj in vojskovodja, se je vrnil k njim. Leta in leta je hodil z njimi po vojnih poljanah, delil je z njimi vse nevarnosti, z njimi kljuboval sovražnemu navalu in ni ga zadela sovražna kroglja. Bil je potreben svojemu narodu, kakor je oče potreben nedorastlim otrokom. Kakor oče gradi svojim otrokom hišo, ureja gospodarstvo, postavlja temelj bodočemu blagostanju otrok, tako je tudi on s skrbno roko postavil nam Jugoslovanom skupno domačijo. Lepo jo je uredil na znotraj in skrbno hitel, da jo zavaruje tudi na zunaj. Bog je blagoslovil njegove napore, že je stegnil roko, da utrga palmovo vejo miru, trajnega miru za svojo državo in z mirom trdno združeni napredek in blagostanje, a tu ga je zadela morilčeva kroglja.

Prej malo znana cerkev na Oplencu je postala prava božja pot, kamor romajo dan za dnevom velike trume vernih podanikov na grob pokojnega kralja, da na njegovem grobu potočijo svoje solze, da molijo za mir in pokoj mrtvega kralja. Vsi ti, ki prihajajo od vseh strani velike države, so žive priče, kako se narod zaveda veličine mrtvega vladarja.

Siste viator, heroem calcas! Postoj, popotnik, na grobu velikega junaka stojiš! Tudi mi se jim pridružimo v duhu, stopimo v tiho grobnico, kjer spi naš ljubljeni vladar nevzdramno spanje. Prekrasen venec leži na njegovem grobu, spleten iz lovorike in palmovih vej. Rex lauseate! Oj, s slavo ovenčani kralj! Tvoja slavna dela bodo zapisana v listih zgodovine, a tudi v srcih te naše mladine. Palmove veje pa so simbol miru. Hotel si svojemu narodu in celemu svetu prinesti to, kar najbolj potrebuje, to je mir. Dobro vedoč, kakšne nevarnosti te čakajo, si vendar šel na nevarno pot, diplomo miru, sklenjenega z velikim francoskim narodom, si zapečatil s svojo srčno krvjo. Rex pacis! Kralj miru, mi proslavljamo tvoj spomin!

Oj slavni kralj, Ti največji sin Jugoslavije, Ti naša dika in naš ponos, kaj naj ti učenci našega zavoda položijo na tvoj grob? Ljubezen se plačuje samo z ljubeznijo. Pokleknite v duhu ob grobu našega kralja in recite: Mi, tvoji mladi državljani, se te bomo vedno spominjali v ljubezni, kakor se otroci spominjajo dobrega in skrbnega očeta. Mirno spi večno spanje v svobodni zemlji, naš ljubljeni vladar! Bog ti bodi večni plačnik, nam pa dodeli, da bomo postali pošteni možje, ki bomo delali Bogu v čast, narodu v korist!

Ko je rimski cesar Septimij Sever umiral v Yorku na Angleškem, je prišel tribun in prosil cesarja, naj da vojakom dnevno parolo. Umirajoči cesar je zbral zadnje moči in z močnim glasom zaklical: »Parola je danes in vedno: laboremus, delajmo!« Ako bi mogel naš mrtvi vladar, čigar 30. dan smrti danes obhajamo, govoriti iz groba, gotovo bi tudi on klical: laboretis, delajte! Delo vas bo osvobodilo, delo vam prinese blagostanje, delo bo naredilo državo močno in nepremagljivo. Delo vam bo Bog poplačal z večnim življenjem. Zatorej, spoštovani tovariši in vi ljubi učenci! Laboremus, delajmo! Bogu v čast, narodu v korist.

Ti pa, naš ljubljeni vladar, počivaj v Gospodovem miru!

Dijaški dom v Ljubljani

Ko so razne občine in mesta sklepale o tem, kako bi za vselej najlepše proslavila spomin pok. kralja Aleksandra, smo čitali n. pr. o Karlovcu, da namerava postaviti dijaški dom, kot najprimernejšo ustanovo, s katero hoče pokazati svojo ljubezen do kralja, ki je tudi sam mnogo storil za našo srednješolsko in visokošolsko mladino. Tudi Ljubljana je brez dijaškega doma. Učitelji z dežele so si pomagali s tem, da so letos v Šiški otvorili svoj lasten dijaški dom. Toda Ljubljana je veliko dijaško mesto in, ker se je življenje po vojni zelo izpremenilo, vsi čutimo nekako vrzel, ker nimamo dijaškega doma.

Za naše ljudi z dežele je ob vsakem začetku šolskega leta največja skrb, kje in kako najti stanovanje za dijaka. Marsikje je nadarjenim dečkom onemogočen študij, ker ni dijaškega doma. In vendar bi moglo imeti ljubljansko dijaštvo lep dijaški dom. **Saj je ravno letos minulo 20 let, kar je umrl dr. Ivan Munda, ki je svojo hišo v Gradišču in vrtove okoli nje zapustil Radogoju, da s tem podpre ubožne slov. dijake.** Baje je veliki dobrotnik slovenskega dijaštva napravil svojo oporoko zelo natančno, da ne bi mogla tuja država (Avstrija), kaj ugovarjati. Ker je nastala svetovna vojna, se je na vse to nekako pozabilo in danes dijaštvo komaj ve, da je tista hiša, ki okoli nje vozi tramvaj v Gradišču — njegova. Baje sorodniki ugovarjajo oporoki, in se jim je posrečilo uveljaviti svoje zahteve tako, da bi šele čez nekaj desetletij prišlo dijaštvo do svojega doma. Te dni smo zvedeli, da so si v tej hiši uredile slušateljice univerze svoj dom. Sicer v skromnem obsegu, a nekaj vendarle, kar jim seveda od srca privoščimo. Prej ali slej pa bo treba misliti na veliki dijaški dom, ki bo obsegal ves kompleks med Gradiščem, Igriško ulico, Rimsko cesto in Gregorčičevo cesto. Hiša, ki je zastarela in dela s svojim vogalom napotje prometu, se bo morala itak podreti, da se zravna Gradišče z Gorupovo ulico. Zato je tu prizadeto tudi mesto, saj je mogoče, da bo tu glavna tramvajska zveza na Mirje, Trnovo, Mestni log. Prostor je kot nalašč primeren za dijaški dom, ki bi imel tudi splošno šolsko kuhinjo. Morda je res še daleč do takrat, ko bo mladina deležna dobrote, ki ji jo je namenil veliki dobrotnik, a pri dobri volji bi bilo mogoče vse to urediti čim preje, kar bi bilo naši učeči se mladini v veliko korist. Našlo bi se gotovo primerno pot, da se vprašanje dedščine uredi tako, da bi se mogel začeti na tem mestu graditi dijaški dom.

Po naši zemlji

Ljubljana

IVAN LOKAR

nacionalni učitelj, ki ni klonil niti pod najhujšim pritiskom avstrijskega režima, slavi 80letnico. Pridružujemo se njegovim častilcem in mu kličemo:

Na mnoga leta!

Z ALEKSANDROVE UNIVERZE

Gospod urednik! Mislim, da ne bi bilo pogrešno, če bi »Pohod« med svoje dopise stalno uvrščal tudi nekoliko vesti z naše Univerze. Saj Vam je dobro znano, kakšne razmere so vladale še lansko leto pri nas. So vladale, pravim, ker so se v poslednjih mesecih temeljito spremenile. Črnordeča koalicija se je razblinila v nič, ker dva tako nasprotna programa kot sta katoliški in marksistični pač ne moreta trajno sodelovati na tako slabotni bazi, kot je slovenstvo. Slovenstvo se je prav tako razblinilo v nič kot slavna koalicija, ki je par let pod nekim visokim protektoratom strahovala vse njene slušatelje. Znak za razpad te zveze je bila brošura nekega katoliškega društva, ki pa ni bila prav nič katoliška, pač pa je zelo dišala po marksizmu. Klerikalni starešine so se za svoj naraščaj upravičeno zbali in na ta način je prišlo do temeljitega čiščenja v Jugoslovenskem Akademskem Katoliškem Društvu »Danica«. To društvo je sedaj očiščeno nezanesljivih elementov in lahko v miru in brez neprijetnih vplivov deluje za svoje katoliške ideale. Gotovo bo čitatelja »Pohoda« zanimalo, kako to društvo deluje. Za enkrat odkrijemo le eno stran delovanja »Danice« in to so njene plesne vaje. Komaj je preteklo šest dobrih tednov od smrti blagopokojnega Kralja, niso našli Daničarji nič bolj primernega, kot da so pričeli s plesnimi vajami. Pa ne smete misliti, g. urednik, da so prišli na te plesne vaje sami katoliški akademiki. Na tako vabljivo prireditev, kot so plesne vaje sili marsikdo. Zbralo se je torej na teh plesnih vajah mnogo plesalcev od vseh vetrov. Prišli so prebivalci gubernij, pribežale so rimske ovčice; tudi naprednjakov se ni manjkalo in, g. urednik, zgodil se je čudež. Če bi se ta družba znašla na Univerzi pri kakšnem vprašanju, ki skupno zadeva vse akademike, bi se najmanj skregala, če ne že stepla. A lepi zvoki zamorskih šlagarjev, pomirjujoče katoliško vzdušje in ugodna draž plesne atmosfere so združili te sovražne elemente v prijetno sožitje. (Dalje prih.)

Krško

ZAVEDNOST PA TAKA

Prijatelj »Pohoda« nam je poslal prepis dopisa, ki ga je tvrdka **Karol Breznik v Celju** poslala dne 19. t. m. in tudi tega leta, nekemu gospodu Vaniču v Krškem. In sicer mu piše: »Sehr geehrter Herr Vanič! Ich bitte Sie freundlich mir über (izpustimo imena dveh krških trgovcev) mit Angabe des Inhabers gf. eine Kreditauskunft zu geben ... itd.

Mit besten Grüssen ergebener
Karol Breznik.«

Za sedaj vprašamo samo, ako kdo ve od kod je ta gospod Karol Breznik, če je priromal v naše Celje iz Berlina ali iz Nürnberga, kjer izdelujejo igrače? A če tudi je morda od tam, mu svetujemo, naj vrže take igrače v koš v svoji pisarni ali pa naj podkuri z njimi v peči.

Gospod Breznik in pa drugi takega kova, ali ne bo že enkrat konec tega izzivanja? Saj smo jagnjeta, smo, a vedite, da mora tudi najpotrpežljivejšega Joba miniti potrpljenje. Vzemite na znanje, da smo na svoji zemlji lastni gospodarji!

Nemec, rojen Nemec, naj spoštuje svoj jezik, Nemec naj ostane, a Slovenec naj hodi isto pot, naj samega sebe ne ponižuje in ostane Slovenec! In Breznik, pa naj izvira to ime iz breze ali iz brezna prav gotovo ni »strammdeutscher Name«.

Radovedni smo tudi kako se obnaša proti takim izzivalnim dopisom »zer gerter her Vanič!« ki pa ni, da ne bo nesporazumljenj, niti krški šolski upravitelj g. Vanič Janko, niti obče priljubljeni in zavedni krčan g. Vanič Franc!

„POHOD" živi samo od naročnine!

Književnost

VODNIKOVA DRUŽBA

Te dni so se začele razpošiljati knjige Vodnikove družbe. Odveč bi bilo govoriti o pomenu važnosti te vsenarodne ustanove, ki skrbi za razširjanje dobre slovenske knjige. Duh te družbe je slovenski in nacionalen t. j. delovati hoče — kakor kažejo njene dosedanje knjige — za prosveto širokih vrst in odpirati narodu vedno širše nacionalne horizonte. Delo takih književnih družb je izredno važno. Imamo jih četvero. Mohorjeva je še vedno v svojem starem duhu zvesta Rimu in cerkvi in rado povdarja svoje stare nazore. Cankarjeva je namenjena delavstvu, zato nosijo vse knjige znak socializma; Kmetijska Matica hoče služiti kmetu s strokovnimi knjigami, Vodnikova pa ima na vse strani proste roke in služi samo narodni in državni misli. Zato želimo, da najde med nacionalnimi ljudmi čim več članov. Letos je njen književni dar izredno lep in zanimiv. **Pratika** je pač najlepša med vsemi našimi. V njej bo našel vsak svoje čtivo. »Skozi Sibirijo« je knjiga, ki jo je posebno danes zanimivo čitati, ker nam pove marsikaj resničnega in neznanega iz daljnega izhoda. Dvoje povesti, ki nam odkrivata vsaka svoj svet, »Solnčne pege« in »Dejanje« se dotikata našega nacionalnega življenja in bosta nudili vsakemu čitatelju mnogo užitka.

Koledar Obrambne družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za leto 1935. — Cena Din 15·—. — V Ljubljani 1934.

Koledar družbe Sv. Cirila in Metoda, ki izide vsako leto, prinaša tudi letos poleg običajnega koledarskega gradiva in vsakoletnega vestnika o delovanju družbe nekaj zanimivih člankov, radi katerih samih bi koledar zaslužil, da se javnost seznani z njim. Po uvodnih straneh, ki so posvečene blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, Nj. Vel. Petru II., ter kraljevski namestniški oblasti, se nam v jedrnatem članku predstavi pomembno narodno obrambno in kulturno delo sivolasega župnika Ivana Vrhovnika ob njegovi 80letnici. O osvoboditelju in rešitelju jugoslovenskega Maribora, pesniku generalu Maistru piše toplo dr. Anton Dolar. Žal, da je bilo v onih veselih in žalostnih dneh tako malo takih mož, kot je bil Maister. Naša narodna meja bi tekla vse drugače, kot so nam jo zarisali Nemci. Ta nemški imperializem, ki je v svojem brezmejnem napuhu hotel pomesti z nami in nas za vselej iztrebiti z naše zemlje, nam slika V. P. kot neporavnani račun, ki ga bo treba kmalu bolje izterjati, kakor smo ga l. 1918. Našemu izseljeniškemu vprašanju je posvečen članek »Deseta banovina«, ki ga je spisal Rudolf Kresal. Vse premalo se spominjamo tistih stotisočev ljudi, ki so morali za kruhom v tujino, vse premalo se zavedamo, da živi v tujini nad 1 milijon jugoslovenskega naroda, ki je kot deseta banovina raztresen širom sveta. Naša narodna ideja, tako pravi v svojem članku Gosposvetski je: »Slovanska zemlja Slovanom!« Lepo vsebino zaključujejo še nekateri članki, ki so radi svoje aktualne vsebine prav tako zanimivi. S koledarjem naj bi se seznanil vsakdo, ki ve, da naš narod še vedno ni dovršil svoje velike gradbe, ki je: Vélika Jugoslavija!

R. B.

Božične in novoletne razglednice Družbe sv. Cirila in Metoda so izšle. Dobe se po knjigarnah, trafikah in CM pisarni, Beethovnova ulica 2. Dolžnost vseh Slovencev je, da kupujejo in uporabljajo za voščila le domače izdelke. Svoji k svojim!

NAŠ POKRET

Zaprisega članstva

Po nalogu Središnjega odbora NO bo v nedeljo, dne 16. decembra t. l. ob pol 12. uri v auli klasične gimnazije poleg Narodnega doma prisega celokupnega članstva NO.

Položitev prisege je obvezna za vsakega člana NO.

Neopravičena odsotnost tvori razlog izključitve.

Za upravičene zamudnike bo naknadna zaprisega v nedeljo, dne 23. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne v prostorih Oblastnega odbora NO, Šelenburgova ulica 3/I.

Ježica

Občani! Čutimo neizmerno korist, da smo v svobodni domači državi. — Čutimo, da smo nepopisno bogati, ker smo zedinjeni. — Spoznali smo, da traja naš narodni obstoj le dotlej, dokler imamo Jugoslavijo, zato iz hvaležnosti do Karadjordjevićev, ki so nas osvobodili,

in iz privrženosti jugoslovenski Ideji, ki jo je viteški kralj Aleksander I. posvetil s krvjo in nas z njo uedinil,

odkrivamo v zlatih črkah lesketajočo marsejsko oporoko

v dokaz, da razumevamo čas in da je Ježica priključena jekleni armadi čuvarjev Jugoslavije.

*

Odkritje plošče bo v nedeljo, dne 16. decembra 1934 ob 15. uri pred Narodno šolo na Ježici. Vabljena so vsa domača društva, pojejo vsa pevska društva Ježice in šolska mladina iz Ježice in Črnuč, slavnosten govor o pomenu Kraljeve oporoke pa ima predsednik Oblastnega odbora Narodne Odbrane brat dr. Cepuder.

Odkritje plošče izvedemo v počastitev rojstnega dne pokojnega Kralja Uedinitelja. V istem cilju bo ta dan ob pol osmih zvečer v Sokolskem domu na Ježici predvajana pomenljiva drama »Hlapci«, na kar opozarjamo vse občane. **Narodna Odbrana Ježica.**

Obvestilo!

Časnikarski odsek krajevnega odbora Narodne Odbrane Jesenice-Koroška Bela obvešča vse naročnike tednika »Pohod«, da se bo od 18. pa do 31. t. m. pobirala **zaostala naročnina.** Pobirali bodo v to svrho spadajoči inkasanti.

Vse one pa, ki so sprejeli list »Pohod« v propagandno svrho, pa prosimo, ako so se sprijaznili z našim listom, **da se nanj naroče.** Zglasiti se je pri »Jože Starič, Gosposvetska cesta 52, Jesenice, Gorenjsko«.

Obvestila oblastnega odbora

IZDAJA OKROŽNIC

Razposlali smo na vse naše krajevne odbore in poverjeništva 12. t. m. dve okrožnici št. 814 in 815. Pozivamo vse organizacije NO, da naloge, ki jih vsebujeta okrožnici, točno izvedejo. Če bi katera naših organizacij teh okrožnic ne prejela, naj nam to takoj javi.

JADRANSKA STRAŽA PRISTOPA K AKCIJI »SVOJI K SVOJIM«

Središni odbor nam javlja: Jadranska straža je pristopila v članstvo akcije »Svoji k svojim«. V vse odbore akcije »Svoji k svojim« bo delegirala svojega člana.

Prva redna skupščina J. N. A. K. Edinstvo

J. N. A. K. Edinstvo je nastal iz nujnih življenjskih potreb, kajti akademiki jugoslovanski nacionalisti so bili neorganizirani in vsled tega je ljubljanska univerza vedno bolj in bolj izgubljala svoj nacionalni značaj in postala je separatistično gnezdo, nevredno ponosnega naziva:

universitas Alexandrina.

Nevredna nositi naziv njega, ki je vse življenje bil Jugoslovan, ki je za nacionalno idejo živel in padel, kakor vojščak na bojišču.

Dne 20. novembra 1934 ob prvi obletnici svojega obstoja, je klub sklical svojo prvo redno skupščino. Člani so veliko dvorano Z. K. D. v Kazini popolnoma napolnili. Točno ob 9.30 je otvoril skupščino brat predsednik

Janez Tomšič.

Prečitale so se vdanostne brzojavke: Nj. Vel. kralju Petru II., Visokemu namestništvu, min. prosv. gosp. dr. Šumenkoviću, dalje pozdravni pismi g. rektorju Ramovšu in gosp. banu dr. Marušiču Dragu. Nakar je brat predsednik izgovoril sledeče:

Bratje! Kralj je mrtev! Ni ga več, prvega Jugoslovana. Padel je heroj, umrl je vojak, ubit od zločinske roke človeka, ki je bil samo orodje tistih sil, ki so nam bile sovražne od vsega začetka. V poslednjem dihu svoje nesmrtne duše, nam je izročil svojo veliko oporoko:

»Čuvajte mi Jugoslaviju!«

Zaklinjamo se, da bomo izpolnjevali njegovo poslednjo in sveto voljo! Čuvali bomo Jugoslavijo, ki jo je ustvaril naš veliki kralj, za katero je hodil po mukapolni poti preko albanskih gora in za katero je dal svoje dragoceno nam življenje! Klanjamo se veličini mrtvega gospodarja in sprejemamo njegovo dediščino, ki nam jo je zapustil, da jo povečamo! Jugoslavija bo segala od Triglava do Črnega morja! Njegovo oporoko bo izvršil kralj Peter II. in vsi nacionalisti, tako nam Bog pomagaj! Slava nesmrtnemu heroju in neprelomljiva zvestoba mlademu kralju Petru II. in Jugoslaviji.

Bratje! Naj je bil efekt prejšnjih političnih borb kakršenkoli, sedaj čutimo, da smo vsi eno! Navezani smo drug na drugega, ker se zavedamo, da je pest zemlje ob Vardarju prav tako naša, kakor je naš kamen, ki podpira križ na Škrlatici.

Naša država ni plod slučaja ali diplomatskih mahinacij, marveč je efekt zgodovinske in življenjske nujnosti.

Stara generacija ni razumela nove dobe in položaja, ki je nastal. V tej nesposobnosti moramo iskati vzroke separatističnih — plemenskih sporov in nerešenih agrarnih in socialnih vprašanj. Mladi jugoslovenski generaciji pa je sveta dolžnost, da ne pusti več izigravati svojo narodno in državno bodočnost, kajti ona se zaveda, da problem Jugoslavije ni ne srbsko-hrvatski in ne slovensko-srbski, marveč je socialno-ekonomski in kulturno-prosvetni. Tega se zaveda mlada generacija, tega se zavedamo mi jugoslovanska nacionalna omladina. Naš program nam diktira preteklost in sedanjost ter ideali srečne bodočnosti. Navzlic vsemu temu so še ljudje, ki še vedno upajo, da se bo vrnilo prejšnje stanje, da bodo v kalnem ribarili. Takim, pravim, samo tole: »Ni vam vrnitve!« Prepričani smo, da se bo Jugoslavija kmalu gospodarsko opomogla in konsolidirala, ker ji je to nujno potrebno.

J. N. A. K. »Edinstvo« je danes močna zajednica nacionalne omladine, ki jo združujejo skupni ideali, skupne misli in stremljenja.

Marsikaj nam nekateri očitajo, ker se nas boje! Očitajo nam, da hočemo odpravo slovenske, hrvatske in srbske kulture in jezika. Vse to so le lažna podtikanja. Izjavljam, da smo proti nasilni odpravi kakršnihkoli dobrin, ker želimo zdrav, svoboden razvoj in razmah. Hočemo močno in gospodarsko urejeno državo, kjer bo vladalo bratstvo in sloga.

Prisotni bratje so z odobravanjem spremljali jasna izvajanja brata predsednika. Sledila so več ali manj izčrpna poročila posameznih bratov odbornikov. Brat podpredsednik **Colarič Martin** je dejal med drugim:

»Ljubljanska univerza je danes gnezdo ekstremistov in mi smo prvi, ki smo započeli odločno borbo za jugoslovansko univerzo. Vsa leta nazaj se na naši najvišji znanstveni instituciji nikdar ni proslavil rojstni dan njega, čigar ime nosi. Šele mi smo se mu nekoliko oddolžili, ko smo lani 17. decembra organizirali proslavo kraljevega rojstnega dne. Vse naše delovanje bo vedno nacionalno!«

Za njim je izpregovoril brat tajnik I. **Ferdo Uranič:**

»Prva poslovna doba je za nami, polna skrbi in dela za naš klub, ki je pokazal v prvem letu svojega pravnega obstoja, da je vreden življenja. Z našim klubom je nastala na univerzi Aleksandra I. trdnjava brezkompromisnih Jugoslovanov, v kateri je žarišče vsega zdravega in dobrega za Jugoslavijo. Naš klub že danes dokazuje, da bo igral v bodočnosti dominantno vlogo na ljubljanski univerzi. Naš program je jasen in odločen: Vse za dobrobit jugoslovanskega naroda in države!« Poleg teh lepih besed pa je brat Uranič podal tudi svoje tajniško poročilo, med katerim je menil, da je dne 25. januarja 1934 umrl dragi brat Gemović Sretan, podpredsednik pripravljalnega odbora našega kluba, ki nam je bil vedno pravi brat in sodelavec. **Izgubili smo brata iz Šumadije, ki** je kot dopisnik kragujevskega lista opeval lepoto naše divne Slovenije.

Kratko toda jasno je bilo poročilo blagajnika I. brata **Uratariča Bogdana:**

»Naši izdatki vsega preteklega leta znašajo 9000 Din. Na mesec povprečno 800 Din. Banovina nam je nakazala 300 Din in Mestna občina ljubljanska 492 Din 25 p podpore, za kar se jim s tega mesta zahvaljujem. Vendar jasno poudarjam, da se odgovorni faktorji premalo zavedajo svoje dolžnosti do našega kluba.

Iz podrobnega poročila je bilo jasno dokumentirano, da si je moral klub sam priboriti sredstva, da je z njimi kril svoje izdatke, in s tem, da je »Edinstvo« povsem nezavisen in samostojen klub.

(Dalje prih.)

Akademik - nacionalist želi instruirati nižješolce, in sicer iz vseh predmetov, razen iz francoščine. — Pojasnilo daje uredništvo »Pohoda«.

Službo išče mlad nacionalist, trezen, pošten in zelo miren, z najboljšimi spričevali. Sprejme vsako zaposlitev, najrajši pa službo vratarja ali pa pisarniškega sluge. Ker je v veliki stiski, gre služiti za vsak denar. — Naslov v upravi »Pohoda«.

Ureja odbor. — Odgovarja in izdaja za Narodno obrambno tiskovno zadrugo, r. z. z o. z., Miroslav Matelič. — Tiska tiskarna Merkur (predstavnik Otmar Mihalek), Vsi v Ljubljani.